

Glosino pokriválo 2014

Spodobi se in pravično je, da – če koga povabiš in ta pride – se mu najprej **zahvališ** (»Hvala, drage gledalke in drugi gostje, počaščeni smo zaradi vašega obiska!«) in potem **še kaj pametnega povéš** (recimo, v življenju ne doživljamo samo vrhov, važno je zdravje, predsednik Glose 'ma vas rad in podobno).

Tukaj bi se moral začeti moj **dobro naučen protestniški nagovor**. Žal so današnji protesti odpadli, tako da sem ga moral popolnoma spremeniti. Ker ga ne znam na pamet, ga bom prebral.

Še pomnite, tovariši, kako smo pred enim letom govorili, da je **kultura vesela?!** Radováli smo se rojstva, imeli smo radi simpatične in prijazne osebké, govorili smo o samih prešernih rečéh: o bakterijah, oljni repici, znanosti, morali; in celo o umetnosti. Verjeli smo Mirsadu Begiću, ki je veselo vzkliknil: »Kultura je vse!«

Letos pa so časi resni. Ljudje so resni, plače so resne, položaj nasploh je resen, vreme je resno. Tudi **kultura je resna**. Oblast je še vedno ne mara, namenja ji najmanj med vsemi resorji, čeprav nas je ravno ona postavila na zemljevid.

In tudi konec leta je resno blizu, vsakič prej pride. Zato že na samem začetku končujem z resno **predsednikovo novoletno poslanico**:

»Minilo je leto zelo intenzivne dejavnosti. Ne moremo pozabiti na težke občutke zaradi poplav, ki so nas prizadele. Za našo državo je bil to udarec, katerega posledice bomo dolgo čutili. Vendar pa solidarnost ljudi priča o trdnosti naše skupnosti in učinkovitosti sistema. To potrjuje našo moč in krepí zaupanje v prihodnost.

Delavci znajo izbrati prave ljudi, tiste, ki lahko izražajo njihove in družbene interese. Zavoljo premajhnega poznavanja pravic in dolžnosti pa še vedno ne sodelujejo docela pri odločanju, zlasti, ko gre za izobraževanje, znanost, zdravstvo, kulturo. Zato nas čakajo resne

naloge v boju za učinkovito delovanje sistema in za to, da ga obvarujemo deformacij, ki mu grozijo.

V gospodarskem razvoju smo letos dosegli vrsto pomembnih rezultatov. Dejavnost je potekala bolj dinamično kakor smo načrtovali. Povečala se je produktivnost dela, čeprav ne dovolj. Zboljšale so se življenjske in delovne razmere. Vrednost dosežkov je toliko večja, ker smo jih ustvarili v letu resne gospodarske krize in katastrofalnih naravnih nesreč.

Vzroki za težave so v neugodnih mednarodnih razmerah, so pa tudi posledica naših napak in slabosti. Ni potrebne organiziranosti in učinkovitosti pri uresničevanju sistemskih rešitev in ekonomske politike. Ljudje ne uresničujejo sklepov in dogovorov. Pred nami so velike naloge. Za njihovo izpolnitev so najbolj odgovorni vsi naši delovni ljudje.

Odgovornost mora biti konkretna. Ne more vsakdo odgovarjati za vse. Poskrbeti moramo, da bomo vedeli, kdo za kaj odgovarja. Da bi to dosegli, moramo imeti konkreten in jasen načrt, v katerem bo vsakdo našel svoje mesto in naloge, od najvišjih organov do množičnih občil. Z eno besedo: za dosego ciljev je treba najširše mobilizirati.

V letu, ki se končuje, se položaj v svetu ni izboljšal. Ni napredka v popuščanju napetosti. Posebej želim poudariti, da je za prihodnost velikanskega pomena nova mednarodna gospodarska ureditev. Zadnji čas je, da razvite države spoznajo, da je napredek odvisen od novih demokratičnih odnosov v gospodarskem sodelovanju.

Prihodnje leto ne bo láchko. Zahtevalo bo resna odpovedovanja. Zato se obračam na vas, da vsakdo stori tisto, kar je njegova dolžnost. Naj bo to zares leto velike aktivnosti in varčevanja, največje discipline in odgovornosti. Našim ljudem, naši mladini in vsem občanom naše države pošiljam najprisirčneje novoletne čestitke.«

PRESEDNIK TITO, novo leto 1980

(dobesedno izpisano iz »Titove poslednje bitke«, Cankarjeva založba v Ljubljani, 1981, II. izdaja; uredil Miro Poč)

Zdaj pa k letošnjemu klobuku. Da ne bomo prehitro ugotovili, ali je klobuk moški ali ženski, bomo ugibali srednjepolno. (Kdor prvi ugame, seveda dobi nagrado.)

Torej: kdo je pokrivalo Sindikata kulture in narave Slovenije 2014?!

Prvi namig: pokrivalo se je rodilo že v prejšnjem tisočletju. Je že kdo uganil? Ne?

Drugi namig: pokrivalo kaže manj kot ima. Let.

Tretji namig: pokrivalova osebnost se je kalila še pred letom 1986, ko je začelo – vsaj posredno – delati za sindikate, v Temeljni organizaciji združenega dela Delavska enotnost. Pred tem je deset let izmenjavalo delo in sredstva v Gostinskem podjetju Šestica, v tajništvu samoupravnih organov in v tajništvu direktorja.

Deset let je bilo pokrivalo v *Delavski enotnosti*, ki je takrat spadala pod časopisno podjetje Delo. Delovalo je tudi v tajništvu redakcij drugih edicij: *Revija za razvoj*, *Delavec v obrti*, *Vzajemnost* in *Utrip*. (Mimogrede: takrat je Delavsko enotnost na dom prejemal še vsak član sindikata.) Še zmeraj ne veste? Čudno ...

Četrty namig: ko je Enotnost tako in drugače potonila, po stečaju TOZD-a in kasneje še ČZP Enotnost, je bilo pokrivalo dve leti na zavodu za zaposlovanje. A kljub temu ni bilo brezposelno: delalo je pogodbeno – 30 procentov za Sindikat delavcev v kulturi in 70 procentov za Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije. Ustvarjalo je v tajništvu izvršnega sekretarja za področje soupravljanja in službe za izobraževanje.

Peti namig: tudi po sklenitvi redne pogodbe o zaposlitvi (še le v letu 1998) je štiri leta garalo za Zvezo in za Sindikat delavcev v kulturi, ki si je ravno leta 1998 nadel novo ime: Glosa. Od leta 2002 naprej je bilo pokrivalo samo še za Glosa.

Šesti namig: pokrivalo ni modrovalo v prazno, ampak je učinkovito opravljalo svoje poslanstvo. Deset let je bilo med sodniki porotniki na Delovnem in socialnem sodišču, kjer se je soočalo s tragičnimi zgodbami članov sindikata.

Sedmi namig: pokrivalo je pri sindikalnih posebnostih presegalo nasprotja, da ga še danes spoštujejo. (Čeprav mi je pokrivalo skromno povedalo, da je zgolj skrbelo, da bi sindikalno delo potekalo nemoteno.)

Osmi namig: pokrivalo je jezne člane z umirjenostjo in treznostjo prepričevalo, da niso izstopili ali prestopili v prijateljski, konkurenčni ali sovražni sindikat. Večina jih je še danes pri nas.

Deveti namig: pokrivalo je bilo, je in bo Glosino. Pokrivalo JE Glosa! Kar pomeni, da je kulturno. Kulturo je pililo že v osnovni šoli. Kot ustanovni član Društva PHS (Pionirski hišni svet) je pokrivalo z denarjem, ki ga je zaslužilo z zbiranjem starega železa, postavilo gledališko predstavo. Občinstvo je preprosto navdušilo.

Deseti namig: pokrivalo uživa v branju in pisánju. Obožuje gledališče. Zelo rado je med kulturnimi ljudmi. Lepo pozdravi in povpraša za počutje. Če počutja ni, ga naredí: s prijaznim nasmehom, znanim daleč okrog.

Enajsti namig: kot izvrsten tekač, kolesar in vsestranski športnik je pokrivalo živ dokaz, da gresta kultura in šport skupaj.

Dvanajsti namig: seveda je pokrivalo poročeno in ima otroke. In tudi vnuke, čeprav mu tega ne verjamejo. Kaže namreč manj kot ima. Let.

Trinajsti namig: Jožica Anžel.

Ja, ti si boš izbrala Glosin klobuk 2014 in si ga povéznila na glavo!!! Še prej pa malo Prešerna, konec koncev je tudi njegov praznik ... Marko!

Foto: Mojca Matoz, DE

GIOSA

Sindikát kulture in narave Slovenije

3. december 2014. Viri: Pokriválo, F. Kavčič, DE, Glosin arhiv, svetovni splet.